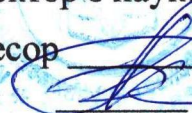

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет механічний
Кафедра автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

професор Анжеліка БАТРАКОВА

«___» _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК 2 Філософія

техніки та технологій

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) /
третій (освітньо-науковий))

галузь знань

14 Електрична інженерія

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

142 Енергетичне машинобудування

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Двигуни внутрішнього згорання

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

українська

1. Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка магістрів у сфері науково-дослідної роботи за профілем ХНАДУ, що висуває нові вимоги щодо глибокого усвідомлення ними сутності пізнання, наукового і технічного знання, аналізу науки як специфічної форми пізнання, духовного виробництва і соціального інституту; техніки та технології, їх структурою, рівнями, методологією і методами наукового пізнання і техніко-технологічної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни:

дисципліни першого та другого рівня освіти: основи філософії (розділи: теорія пізнання, методологія пізнання), соціологія, основи наукових досліджень

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4/120	4/120
Семестр викладання дисципліни	2 (порядковий номер семестру)	2 (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	16	4
– практичні (семінарські) заняття, год.	16	2
– лабораторні заняття, год.	-	-
– самостійна робота, год.	58	84
– курсовий проект, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання заліку, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК05. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК03. Здатність аналізувати та комплексно інтегрувати сучасні знання з природничих, інженерних, суспільно-економічних та інших наук для розв'язання складних задач і проблем, пов'язаних з проектуванням та експлуатацією енергетичного і теплотехнологічного обладнання.

СК04. Здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати науково-технічну інформацію в галузі енергетичного машинобудування.

СК08. Здатність і готовність розробляти інноваційні конструкції, технологічні процеси і технології у галузевому машинобудуванні, зокрема з

врахуванням соціальних потреб, новітніх методів виробництва, заощадження наявних енергоресурсів, використання альтернативних енергетичних джерел

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

РН3. Формулювати і розв'язувати складні інженерні, виробничі та/або дослідницькі задачі під час проектування, виготовлення і експлуатації енергетичного обладнання та створення конкурентоспроможних розробок, втілення результатів в інноваційних проектах.

РН4. Розробляти і реалізовувати проекти у галузі енергетичного машинобудування та пов'язані з нею міждисциплінарні проекти з урахуванням технічних, економічних, правових, соціальних та екологічних аспектів.

РН7. Приймати ефективні рішення з інженерних та управлінських питань у галузі енергетичного машинобудування в складних і непередбачуваних

умовах, у тому числі із застосуванням сучасних методів та засобів оптимізації, прогнозування та прийняття рішень

РН12. Здійснювати ефективний захист інтелектуальної власності у галузі енергетичного машинобудування

6. Методи навчання

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь; семінари-дискусії,
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій; презентації, відеоматеріали
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття; пошук інформації за завданням, робота з академічною літературою,

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Контроль за кожний розділ та підсумковий контроль за дисципліну в цілому здійснюється у вигляді тестування із застосуванням 100 бальної системи. Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення звіту практичної роботи.

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

– «відмінно» (90 та вище балів) заслуговує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вмів вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

– «дуже добре» (80-89 балів) заслуговує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

– «добре» (65-79 балів) заслуговує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

– «задовільно» (55-64 балів) заслуговує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, оцінка «задовільно» виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку та при виконанні залікових завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

– «достатньо» (50-54 балів) заслуговує студент, що виявив часткове знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, оцінка «достатньо» виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на екзамені та при виконанні залікових завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

– «незадовільно» (35-49 балів) виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

– «неприйнятно» (1-34 балів) виставляється студенту коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

8. Засоби діагностики результатів навчання: тести, звіт про виконання практичних занять.

Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Бали нараховуються при кожному поточному контролі з урахуванням вагових коефіцієнтів кожної теми.

Коефіцієнти у відсотках наведені у таблиці.

Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ЛК Пізнання як предмет філософського аналізу	2	2	1.4, 1.5, 1.7
	ПР Багатоманітність форм пізнання, місце серед них техніко-технологічного знання	2	-	1.4, 1.5, 1.7
	СР Пізнання як процес відображення дійсності. Історико-філософські засади наукового пізнання. Форми пізнання. Місце наукового та техніко-технологічного пізнання	12	10	1.1., 1.4,1.5
2	ЛК Техніка та технологія. Їх змістовне наповнення	2	-	1.1,1.2, 1.3
	ПР Історичний характер визначень техніки та технології. Техніка та культура, техніка і людина.	2	-	1.1,1.2, 1.3
	СР Поняття «техніка» і «технологія». Відмінність техніки від технології. Сутність технократії. Особливості технократичного підходу в сучасному суспільстві.	12	10	1.2,1.5,1.7
3	ЛК Методологія та основні методи техніко-технологічної творчості.	2	-	1.2,1.3
	ПР Методологічні засади вивчення техніки та технології. Методи техніко-технологічного пізнання	2	2	1.1.,1.2,1.3, 1.4,1.6
	СР Методологія наукових досліджень. Методи організації творчого процесу. Технологічні прийоми наукової творчості в дослідженнях.	12	10	2.1,2.2,2.3,2.5
4	ЛК Основи філософії техніки та технології	2	2	1.1.,1.2., 1.3,1.4,1.5,1.6,1.7
	ПР Еволюція філософії техніки та технології у ХІХ-ХХІ ст.	2	-	1.1.,1.2., 1.3,1.4,1.5,1.6,1.7
	СР Філософський погляд на техніку і технології. Становлення філософії техніки у ХІХ сторіччі. Концепції філософії техніки та технологій у ХХ-ХХІ ст. Філософія техніки як спосіб дослідження технічного знання	12	12	2.1, 2.3.,2.4,2.5
5	ЛК Техніка як діяльність	2	-	1.1.,1.2.,1.3. 1.4,1.6
	ПР		-	
	СР Техніка як діяльність та предмет філософського аналізу. Технічна діяльність як форма практики.	12	12	2.1.,2.2,2.4., 2.6,2.7.
6	ЛК Техніка як соціальний феномен	2	-	1.1.,1.2.,1.4, 1.6
	ПР		-	
	СР Техніка як головний елемент суспільного виробництва. Сучасний етап розвитку інженерної діяльності і необхідність соціальної оцінки техніки. Перспективи розвитку техніки	12	10	2.2,2.4,2.6,2.8
7	ЛК Проблема «діалогу» людини і комп'ютера	2	-	2.1, 2.2.,2.4,2.5
	ПР		-	
	СР Проблеми персоніфікації комп'ютера в діалозі «людина-комп'ютер». Етичні проблеми віртуальної	12	10	22.1.,2.8

	реальності. Ефективна комунікація між людиною та комп'ютером			
	ЛК Сутність та протиріччя техніко-технологічного прогресу	2	-	1.1.,1.2,1.3, 1.4.,1.6
	ПР		-	
8	СР Техніко-технологічний прогрес, його сутність та форми. Розвиток техніко-технологічного прогресу як умова розвитку людства. Протиріччя у відносинах між людиною і сучасними технологіями.	12	10	2.1,2.2.,2.3., 2.4
Підготовка та складання екзамену		30	30	
Усього за семестр		120	120	
УСЬОГО за дисципліною		120	120	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять немає.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: немає

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1. Людина. Суспільство. Творчість. – Х. Лідер, 2021. – 548 с. (Під. ред. О.К. Чаплигіна та В.В. Бондаренка)

1.2. Мовчан С.П., Чаплигін О.К. Основи філософії техніки та технології. Навч. посібник. – Х.: Форт, 2013, 316 с.

1.3. Теоретичні та прикладні проблеми взаємодії науки, техніки і технології. – Харків: Лідер. – 2016, 198 с. (Під. ред. О.К. Чаплигіна та І.І. Чхеайло)

1.4. Каслін М.Д., Пономарьов О.С., Чаплигін О.К. Основи філософії інженерної освіти //Навчальний посібник. О.К. Чаплигін, О.С.Пономарьов, М. Д. Каслін. – Харків: ХНАДУ, 2017. 190 с.

1.5. Філософія (нормативний курс): навчальний посібник,-2-е вид., доп. І переробл./ О.К.Чаплигін, І.І.Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак.- Харків: ХНАДУ, 2019.200 с.

1.6. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франко, 2017.364с.

1.7. Філософія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Чуйко В.Л. та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.

2. Допоміжна література

2.1.Чаплигін О.К. Технологізований світ – нові проблеми та перспективи// Наука, техніка та технології в постіндустріальному суспільстві. – Х.: ХНАДУ, 2013 с 26-92

2.2.Чаплигін О. К., Сук О. Є. Моральний вимір та науково-технічний і технологічний розвиток // Проблеми та перспективи формування

національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць II Міжнародна науково-практична конференція 25-26 травня 2016 р./ за ред.. О. Г. Романовського.– Вип. 45(49): у 2-х ч. – Ч. 1. – Харків: НТУ «ХПІ», 2016. – 392 с. – С. 242–250

2.3. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Трансгуманізм як шлях розвитку техносфери // Філософія в сучасному світі: матеріали міського науково-практичного семінару, 17-18 листопада 2017 р.// Ред.кол. Я.В. Тарароєв, А.В. Кіпенський, Д.В. Перевалова та[ін.]. – Харків: «Точка». – 2017. – 194 с. – укр., англ. Та рос. Мовами С. 108-110

2.4. Чаплигін О. К., Сук О. Є., Чистіліна А.О. Техніка та технологія як фактор прискорення антропосоціогенезу // POLISH SCIENCE JOURNAL (ISSUE 3(36), 2021) - Warsaw: Sp. z o. o. "iScience", 2021. Part 4 – 174 p

2.5. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Наукова, техніко-технологічна творчість та майбутнє людини// Місто. Культура. Цивілізація: матеріали VIII міжнар. наук.-теорет. Інтернет-конф., Харків, квітень 2018 р. / [редкол. : М. К. Сухонос (відпов. ред.) та ін.] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 288 с. С. 280-283

2.6. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Техногенне суспільство як особливий тип цивілізації // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Філософія геокультури" ... історичні та соціальні засади" присвяченої 95-річчю кафедр філософії та ... і правових дисциплін, 28-29 листопада 2017 р. – Харків, 2017. – 285 с.

2.7. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Технологизация как основополагающий фактор современного научно-технико – технологического прогресса // Філософія і сучасність: наук.-теор. І практ. Журнал /Ред. проф. С.М. Пазинич: Харків. нац. ун-т міського господарства ім. О.М. Бекетова, 2018. – Вип.8 – 139 с. С. 104-110

2.8. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Моральний вимір технологізованого суспільства // Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали УІ Міжнар. Наук.-практ. Конф., 14-15 вересня 2018р. – Харків-Лиман, 2018. – 334 с. С.123-127

2.9. Чаплигін О. К., Сук О. Є. Інтелектуалізація техніки як особливість сучасної фази техногенезу // Філософія в сучасному світі: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції 16-17 листопада 2018//Ред.кол.Я.В. Тарароєв. – Х.: Точка. – 2018. – 214 с.

2.10. Філософія науки. Навчальний посібник / Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2017. 588 с.

2.11. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / Кузь О.М., Чешко В.Ф. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.

2.12. Філософія: [підручник] / М. Фюрст, Ю. Тринкс ; пер. з нім. В. Кебуладзе. Вид. 2-е Київ: Дух і Літера, 2019. 536 с.

Філософія для аспірантів: конспекти: навч. - метод. Вид / за ред А. Синиці. – Львів: Ліга - Прес, 2017. 90 с.

2.13Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів. Львів: Тріада плюс, 2016. 364 с.

Додаткові джерела:

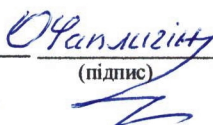
Бібліотека ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
 Бібліотека ім. В.Г. Короленка URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
 Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
 Файловий архів ХНАДУ
<http://files.khadi.kharkov.ua/component/comprofiler/login.html?>
 Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.go>

3. Інформаційні ресурси

3.1. Дистанційний курс освітньої компоненти «Філософія науки і техніки».
 [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2239>

Розробник:

професор, д.ф.н.,
 (посада, науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Олександр ЧАПЛИГІН
 (прізвище та ініціали)

«23» лютого 2022 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
 Протокол №__ від «__» _____ 2022 р.

Завідувач кафедри

професор, к.п.н.

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Володимир БОНДАРЕНКО

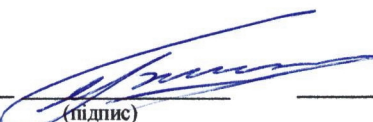
(прізвище та ініціали)

«__» _____ 2022 року

Погоджено

Гарант освітньої програми

професор, д.т.н.,
 (посада, науковий ступінь, вчене звання)

 (підпис)

Олександр ГРИЦЮК
 (прізвище та ініціали)

«20» квітня 2022 року

Декан автомобільного факультету

професор, д.т.н.,
 (науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Олексій САРАЄВ
 (прізвище та ініціали)

«__» _____ 2022 року